

Δελτίο Τύπου

Συνέντευξη Τύπου από τον Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων Ν. Χαρδαλιά με θέμα τις πρόσφατες πυρκαγιές

Αθήνα, 10 Αυγούστου 2021

Συνέντευξη Τύπου με θέμα τις δασικές πυρκαγιές των τελευταίων ημερών παραχώρησε το μεσημέρι ο Υφυπουργός Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων **Νίκος Χαρδαλιάς**, παρουσία και του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας **Βασιλείου Παπαγεωργίου**, από το Ενιαίο Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων της Πυροσβεστικής, στο Χαλάνδρι.

Κατά την εισαγωγική του τοποθέτηση ο Υφυπουργός Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων ανέφερε:

Ν.Χαρδαλιάς: Καλησπέρα σε όλους,

Σας καλωσορίζουμε εδώ σήμερα στο Συντονιστικό Κέντρο της Πυροσβεστικής, για να σας ενημερώσουμε για τις πυρκαγιές που διαχειριστήκαμε τις τελευταίες ημέρες, αλλά να απαντήσουμε και στις ερωτήσεις όλων σας. Πριν προχωρήσουμε στις ερωτήσεις, καταρχάς να κάνουμε μία αποτύπωση της κατάστασης αυτή τη στιγμή που μιλάμε.

Η εικόνα σε όλα τα μέτωπα των πυρκαγιών είναι πολύ βελτιωμένη.

Στην **Ηλεία** αντιμετωπίζουμε μικρές διάσπαρτες αναζωπυρώσεις σε δύσβατα όμως σημεία που σε κάποιες περιπτώσεις δημιουργούν εστίες πυρκαγιάς, κυρίως πλησίον των οικισμών Βασιλάκη και Νεμούτα, οι οποίες αντιμετωπίζονται.

Στην **Γορτυνία Αρκαδίας** έχουμε ύφεση, με μικρές ενεργές εστίες, εντός της περιμέτρου της πυρκαγιάς, κυρίως στην ευρύτερη περιοχή των οικισμών Δάφνη και Τουμπίτσι. Είχαμε μόλις πριν λίγο μια αναζωπύρωση στο Καπελλίτσι και στο Λιβαδάκι, νομίζω όμως ότι όλα πάνε καλά και θα αντιμετωπιστεί και αυτή η αναζωπύρωση.

Στην **Εύβοια** είναι γενικά όλα τα μέτωπα σε ύφεση. Κρατάμε ισχυρές τις επίγειες δυνάμεις σε όλη την περίμετρο της πυρκαγιάς και κυρίως στην ευρύτερη περιοχή των οικισμών Γαλατσώνα, Αβγαριά, που είναι το ένα μεγάλο μέτωπο, αλλά και στις

Καματριάδες, εκεί δηλαδή που η εναέρια προσβολή είναι και σήμερα πολύ δύσκολη, δεδομένου ότι σε κάποιες περιπτώσεις η ορατότητα για τους πιλότους μας είναι μηδενική.

Στην **Ανατολική Μάνη**, η πυρκαγιά είναι γενικά οριοθετημένη, αντιμετωπίζουμε μικρές εστίες εντός της περιμέτρου και το μέτωπο της **Φωκίδας** έχει οριοθετηθεί και σήμερα θα κλείσει.

Δυστυχώς, χθες χάσαμε έναν ακόμα μαχητή, έναν ακόμα συνάνθρωπό μας στην περιοχή, χειριστή μηχανήματος, την ώρα μάλιστα που έκανε διάνοιξη αντιπυρικής ζώνης. Η σκέψη μας είναι με την οικογένειά του, αλλά και τους δικούς του ανθρώπους.

Σε κάθε περίπτωση παραμένουμε σε πλήρη επιφυλακή και είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις – και θα ήθελα να σημειώσω ότι έχει γίνει πολλή συζήτηση για το γεγονός ότι δεν απαντάω όλες αυτές τις ημέρες σε ερωτήσεις. Έχω επιλέξει, κι εσείς το ξέρετε όλοι και όχι μόνο γι' αυτή την περίπτωση, αλλά και σε άλλες περιπτώσεις που έχουμε κρίση να διαχειριστούμε -και με πολύ σεβασμό σε όλα τα μέσα ενημέρωσης- ότι την ώρα της μάχης κάθε λεπτό είναι πολύτιμο και δεν είναι η κατάλληλη ώρα για αναλύσεις την ώρα της επιχείρησης - θα σας θυμίσω ότι ακόμη έχουμε ανοιχτά μέτωπα. Σε κάθε περίπτωση, παραμένω ανοιχτός και περιμένω τις ερωτήσεις σας.

Ακολούθησαν ερωτήσεις δημοσιογράφων, στις οποίες απάντησε ο Υφυπουργός Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων:

Κ.Νώντα: Κύριε Υπουργέ, συμπληρώθηκε σήμερα μία εβδομάδα από την έναρξη των καταστροφικών πυρκαγιών και όλοι οι κάτοικοι των περιοχών που έχουν υποστεί πραγματικά μία κόλαση, αναρωτούνται όλες αυτές τις ημέρες, πού είναι τα εναέρια μέσα; Πού είναι αυτά τα 74 εναέρια μέσα, που υποστηρίζατε ότι διαθέτετε και τι απαντάτε στους κατοίκους της Εύβοιας, που οργισμένοι διαμαρτύρονται ότι σώσατε την βόρεια Αττική και παρατήσατε την Εύβοια;

Ν.Χαρδαλιάς: Καταρχάς, παρακολουθώ και εγώ όλη αυτή την συζήτηση. Δεν ισχυριζόμαστε απλώς ότι έχουμε 74 μέσα. Έχουμε 74 μέσα, 73 μετά το PZL που χάσαμε στη Ζάκυνθο. Πρέπει όμως να σας ξεκαθαρίσω κάποια πράγματα. Διότι υπάρχει η αντίληψη ότι όλα αυτά τα μέσα πετάνε ταυτόχρονα την ίδια ώρα. Αν σηκώσουμε δηλαδή το βλέμμα μας θα δούμε ξαφνικά 74 μέσα.

Η πραγματικότητα είναι η εξής: από αυτά τα 74 μέσα τα 67 είναι πυρόσβεσης. Τα υπόλοιπα όλα αφορούν σε εναέρια κέντρα συντονιστικά, σε μεταφορές προσωπικού που συνδράμουν και αυτά στην διαδικασία την επιχειρησιακή της πυροσβεστικής, αλλά δεν είναι πυρόσβεσης. Από αυτά τα 67, τακτικά 6 με 7, έχουν συντηρήσεις. Το αντιλαμβάνεστε και εσείς, πόσο μάλλον που ο στόλος μας, ειδικά ο ιδιόκτητος, είναι και παλαιός.

Από αυτά τα 60 που μένουν, τα 20 παραμένουν στις περιφερειακές βάσεις. Η χώρα έχει 25 περιφερειακές βάσεις. Τι σημαίνει αυτό; Ότι έχουμε το ελικόπτερο στην Καβάλα για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε οποιοδήποτε πρόβλημα στο δάσος της Δαδιάς. Λέω ένα πρόβλημα. Ακούω κατά καιρούς να μου λένε «γιατί δεν φέρατε το ελικόπτερο της Καβάλας;». Ακόμα και αν μπαίναμε στην διαδικασία να ρισκάρουμε μία φωτιά στη Δαδιά την ίδια ώρα που ερχόταν, η απόσταση και μόνο θέλει μία ώρα και είκοσι λεπτά για να προσεγγίσει. Δηλαδή ουσιαστικά, με τον ανεφοδιασμό, για δύο ώρες θα είναι ανενεργό.

Το λέω αυτό γιατί πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι τα PZL που είναι στη Ζάκυνθο, που είναι στην Κεφαλονιά, που είναι στην Κέρκυρα, που είναι στην Καβάλα, που είναι στα ακριτικά μας σημεία, είναι 20 περιφερειακά, δηλαδή σε 12 βάσεις και τα οποία παραμένουν εκεί για να μπορούν ανά πάσα στιγμή να προφυλάξουν, με βάση τον επιχειρησιακό σχεδιασμό, ένα νέο μέτωπο, μία νέα πυρκαγιά σε αυτές τις περιοχές. Και είναι περιοχές που έχουν οικολογικό ενδιαφέρον και περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Από εκεί και πέρα, από αυτά τα 40 που παραμένουν, δεν πετάνε και τα 40 μαζί. Σε κάθε έξοδο που λέμε -οι παλαιότεροι με το ρεπορτάζ καταλαβαίνετε τι λέμε- πετάνε σχεδόν τα μισά από αυτά. Και τα υπόλοιπα όλα ανεφοδιάζονται για να μπορούν να πετάξουν μετά. Για να έχουμε συνέχεια, δηλαδή, στις ρίψεις. Άρα, ουσιαστικά τι λέμε; Λέμε ότι 20 από αυτά είναι στον αέρα. Εγώ αντιλαμβάνομαι αυτό που ακούγεται, σε σχέση με το ότι δεν έβλεπαν οι κάτοικοι τα εναέρια μέσα.

Η εικόνα εδώ και τρεις ημέρες στην Εύβοια, όπου κάνουμε και εκτροπή, είναι αυτή εδώ [παρουσίαση σχετικής φωτογραφίας]. Και είναι μία εικόνα από το συντονιστικό εναερίο μας μέσο. Υπάρχει ένα τεράστιο πέπλο καπνού, το οποίο προέρχεται από την φωτιά, εύλογα, γιατί καίει συμπαγές δάσος, το οποίο δεν επιτρέπει την εναέρια προσβολή των εστιών. Γίνεται μία προσπάθεια με το συντονιστικό μας και όταν βρεθεί δίοδος, περνάμε μέσα ελικόπτερα. Χαρακτηριστικά θα σας πω, προχθές, από το πρωί δεν μπορούσε να περάσει κανένα πτητικό μέσο μέσα στην Εύβοια. Και την μάχη την έδιναν οι επίγειες δυνάμεις. Με ό,τι σημαίνει για αυτό. Γύρω στις 14:00 άνοιξε μία δίοδος από την πλευρά, εάν θυμάμαι καλά, της Αβγαριάς. Πέρασαν 2 Erickson μέσα. Μετά από λίγο ξαναέκλεισε η δίοδος. Αργότερα, γύρω στις 17:30, άνοιξε μία δίοδος στις Καματριάδες. Πέρασαν πάλι 2 ελικόπτερα M8. Πρέπει να γίνει ξεκάθαρο όμως κάτι: είναι πολύ επικίνδυνο, με τους κάδους, με τα υψηλής τάσης καλώδια και τους πυλώνες, στα τυφλά να πετάνε οι πιλότοι μας.

Και το έχω πει ξανά και θα το τονίσω: η χαμηλή ορατότητα, οι ισχυρές αναταράξεις που δημιουργούνται στην περιοχή της φωτιάς - η φωτιά δημιουργεί ένα μικροκλίμα, το ξέρετε οι περισσότεροι από την εμπειρία σας. Και έχω πει το εξής: ότι για να πετάξουν τα εναέρια χρειάζεται να υπάρχουν και να πληρούνται τρεις βασικές προϋποθέσεις: να έχει διασφαλιστεί το πώς θα προσεγγίσουν, πού ακριβώς θα ρίξουν και κυρίως πώς θα φύγουν. Αν έστω και μία από αυτές τις προϋποθέσεις δεν πληρείται, δεν είναι εφικτή η πραγματοποίηση των ρίψεων.

Εμείς, από την πρώτη στιγμή είχαμε να αντιμετωπίσουμε μία εξαιρετικά δύσκολη κατάσταση. Μία κατάσταση η οποία εξελίχθηκε και ήταν πρωτοφανής σε σχέση με την ακολουθία των πυρκαγιών. Σας θυμίζω ότι είχαμε 586 πυρκαγιές από την 1η Αυγούστου μέχρι τις 8 Αυγούστου. Καθημερινά είχαμε να αντιμετωπίσουμε τριψήφιο αριθμό πυρκαγιών και ενάρξεις, καινούριες δηλαδή πυρκαγιές, που έφτασαν τις 99 σε μία ημέρα.

Χαρακτηριστικά θα σας πω ότι στις 3 Αυγούστου, στις 13:22, άνοιξε μεγάλη φωτιά, εδώ, στην Άνω Βαρυμπόμπη. Μέχρι το βράδυ επιχειρούσαν σε κύκλους, μία εξαιρετικά επιθετική φωτιά και σε σημείο που αντιλαμβάνεστε πόσα προβλήματα μπορούσαν να δημιουργηθούν. Διατέθηκαν 11 ελικόπτερα και 9 αεροσκάφη. Στις 13:23, ανοίγει η Καστανιά Ανατολικής Μάνης. Στέλνουμε 2 ελικόπτερα και 2 αεροσκάφη. Στις 15:21 ανοίγει στο Βλαχόπουλο Μεσσηνίας. Στέλνουμε 2 ελικόπτερα και 4 αεροσκάφη. Και στις 17:09, ανοίγει στη Μυρτιά του δήμου Μαντουδίου Λίμνης, η φωτιά στην Εύβοια, και έχουμε μόνο μία έξοδο πριν το τελευταίο φως και στέλνουμε 1 ελικόπτερο και 4 αεροσκάφη.

Την ίδια ώρα είχαμε άλλες 6 πυρκαγιές, οι οποίες απασχολούσαν εναέρια μέσα. Στη 13:09, στην Κοζάνη, 2 ελικόπτερα. Στις 15:46, στα Λεχαινά, 2 αεροσκάφη. Στις 16:01, στην Κρήτη, στη Γόρτυνα, 1 ελικόπτερο. Στις 16:06, στη Δεσκάτη Γρεβενών, 1 ελικόπτερο και 2 αεροσκάφη PZL. Στις 17:27, στην Κοζάνη, 1 αεροσκάφος, το τοπικό αεροσκάφος δηλαδή. Και στις 18:50, στα Καλάβρυτα, 2 αεροσκάφη.

Δηλαδή συνολικά, μέσα σε 6 ώρες είχαμε 10 πυρκαγιές που απασχολούσαν ταυτόχρονα 52 εναέρια μέσα. Ενώ σας θυμίζω ότι στη Ρόδο, είχαμε ανοιχτή φωτιά από την προηγούμενη, είχαμε ήδη εκτρέψει 8 εναέρια εκεί και σας θυμίζω ότι η Ρόδος βρισκόταν σε επίπεδο συναγερμού 5, με 7 και 8 μποφόρ. Αυτή ήταν η κατάσταση που έπρεπε να αντιμετωπίσουμε και βάσει αυτής και του σχεδιασμού μας, προχωρήσαμε.

Ν.Μαρουλίδης: Στις 15 Ιουνίου, στη συνέντευξη τύπου με τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, τον κ. Χρυσοχοΐδη, λέγαμε ότι ήμασταν έτοιμοι για την αντιμετώπιση μελλοντικών κρίσεων. Σήμερα, σχεδόν 2 μήνες μετά και με πολλά μέτωπα να παραμένουν ενεργά, πόσο έτοιμοι ήμασταν τελικά;

Ν.Χαρδαλιάς: Στις 15 Ιουνίου είχαν αναπτυχθεί 80 εποχικά κλιμάκια της πυροσβεστικής, οι 2.500 εποχικοί είχαν προσληφθεί και βρίσκονταν από τις 5 Μαΐου στις θέσεις τους, όλα τα μισθωμένα βρίσκονταν στις βάσεις τους και επίσης, σας θυμίζω ότι η Πολιτική Προστασία και το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη πήρε μία πρωτοβουλία βλέποντας την κατάσταση που επικρατούσε και χωρίς να είναι αρμοδιότητά της, για ένα πρόγραμμα άμεσο, επειγόντων καθαρισμών, το οποίο χρηματοδοτήθηκε με άμεση εντολή του Πρωθυπουργού και το οποίο αφορούσε σε 21 σημεία. Ξέρετε ποια είναι αυτά τα σημεία; 18 στην Αττική, το Σείχ Σου, η Αρχαία Ολυμπία και το Τατόϊ.

Εάν στην Ιπποκράτειο Πολιτεία δεν είχαμε κάνει τους καθαρισμούς, η φωτιά θα έτρεχε και δεν θα είχαμε καταφέρει να την ανασχέσουμε στη Μαλακάσα. Εάν δεν την είχαμε ανασχέσει στη Μαλακάσα, η φωτιά δεν ξέρουμε πού θα είχε καταλήξει περνώντας στον Κάλαμο και στον Ωρωπό. Εάν δεν είχαμε κάνει τους καθαρισμούς στους Θρακομακεδόνες, θα είχαμε χάσει τετραπλάσιο αριθμό σπιτιών. Εάν δεν είχαμε κάνει τους καθαρισμούς στο Τατόι – μπορεί να φαίνεται οξύμωρο αυτό – δεν θα είχαμε τη δυνατότητα την πρώτη πυρκαγιά να την ανασχέσουμε, σε ένα δάσος που ήταν επί χρόνια, δεκαετίες, ασυντήρητο. Άρα, προφανώς και είχαμε προετοιμαστεί. Προφανώς και ήταν όλοι έξω.

Η κάθε χώρα σχεδιάζει με βάση έναν προγραμματισμό. Εμείς παραλάβαμε 51 εναέρια μέσα και τα κάναμε 74. Ακριβώς επειδή βλέπαμε τί έρχεται. Και θα με συγχωρήσετε, αλλά θα πω και κάτι: ό,τι δεν έγινε δεκαετίες τώρα, έχει γίνει αυτά τα δύο χρόνια. Το πρόγραμμα «Αιγίς», το μεγαλύτερο πρόγραμμα μη στρατιωτικών εξοπλισμών και επενδύσεων στην ιστορία της χώρας που αφορά στην Πολιτική Προστασία και στην κλιματική αλλαγή – δεν το ανακαλύψαμε σήμερα με τις φωτιές, εδώ και 15 μέρες είχε ψηφιστεί από το ΚΥΣΕΑ. Ένα μήνα πιο πριν, είχε περάσει από την αρμόδια Διυπουργική Επιτροπή. Το εκτεταμένο πρόγραμμα καθαρισμών για τα 300 εκατομμύρια που θα διατεθούν από Οκτώβριο και για τα επόμενα 5 χρόνια, ώστε το πιλοτικό πρόγραμμα των «Δρυάδων» να γίνει ένα σταθερό πρόγραμμα που αφορά το ζήτημα των καθαρισμών και όλα όσα πρέπει να γίνονται για να διευκολυνθεί το έργο της πυρόσβεσης, σε επίπεδο πρόληψης. Το εξήγγειλε ο Πρωθυπουργός ένα μήνα πριν. Η κάθε χώρα προετοιμάζεται για έναν μεγάλο αριθμό συμβάντων. Εμείς είχαμε να αντιμετωπίσουμε μία από τις χειρότερες καιρικές συνθήκες των τελευταίων 40 χρόνων – το λένε οι επιστήμονες, δεν το λέμε εμείς – και είχαμε να αντιμετωπίσουμε μία συγκυρία και μία ακολουθία περιστατικών μοναδική στην ιστορία της πυροσβεστικής υπηρεσίας: 586 πυρκαγιές σε 8 μέρες.

Γ. Σκιτζή: Κύριε Υπουργέ, επειδή αναφερθήκατε κι εσείς σε αυτή την ημερομηνία, υπάρχουν αναφορές ότι στην έναρξη της φωτιάς στη Βαρυμπόμπη, στις 3 Αυγούστου, δεν υπήρχε εναέρια παρακολούθηση και ότι καθυστέρησαν τα πτητικά μέσα και ξέφυγε η φωτιά, παρότι υπήρχε άπνοια. Τί απαντάτε σε αυτό το «κατηγορώ»;

Ν. Χαρδαλιάς: Λοιπόν, την παρακολουθώ και αυτή την κριτική. Η χώρα για πρώτη φορά επένδυσε στους Air-Tractors. Ακριβώς για να υπάρχει εναέρια επιτήρηση ή έμφορτη. Κάθε μέρα έχουμε εναέρια επιτήρηση. Κάθε μέρα. Κάθε μέρα και συνήθως στις 11:00, σηκώνονται οι δύο Air-Tractors της Αττικής -και μιλάω για την Αττική αν και το ίδιο γίνεται και στην Νέα Αγχίαλο, στη Μαγνησία, ανάλογα με το ποια περιοχή βρίσκεται σε δείκτη κινδύνου πυρκαγιάς 4 ή 3 - αλλά και της Ανδραβίδας όπου είναι η άλλη μας βάση και περιπολούν.

Την ημέρα εκείνη -την προηγούμενη πράγματι τους είχαμε από τις 11:00 έως τις 14:30 που προσγειώνονται (3,5 ώρες μένουν στον αέρα γιατί είναι έμφορτα) και μετά από μία ώρα περίπου που είναι απαραίτητη για τον ανεφοδιασμό τους και τον τεχνικό έλεγχο, ξανασηκώνονται- το πρωί λοιπόν εκείνης της ημέρας, μας δόθηκαν

τα 5 Canadair 215 σε μη διαθεσιμότητα. Και μιλάω για τα Canadair της Ελευσίνας, το 1039, το 1035, το 1067, το 1069 και το 1110. Και μάλιστα, χαρακτηριστικά, το 1110 μπήκε στη μάχη την επόμενη μέρα. Η μέγιστη τιμή της θερμοκρασίας σημειώνεται στις 15:00-15:30. Εάν σηκώναμε λοιπόν στις 11:00 τους Air-Tractors, σημαίνει ότι εκείνη την ώρα θα κατέβαιναν για ανεφοδιασμό. Άρα, θα υπήρχε τεράστιο ζήτημα εάν συνέβαινε κάτι εκείνη την ώρα εξαιτίας της θερμοκρασίας.

Δώσαμε εντολή, λοιπόν, οι Air-Tractors να σηκωθούν στις 14:00, δηλαδή να πάνε από 14:00 έως 17:30 και μετά να κάνουν την τελευταία τους έξοδο γύρω στις 18:00 και μέχρι το τελευταίο φως. Η φωτιά μας ανακοινώθηκε στις 13:22, επειδή υπάρχει μια συζήτηση ότι άργησε. Στις 13:25 οι Air-Tractors πήραν εντολή να απογειωθούν. Στις 13:34 ήταν στον αέρα. Πήραν νερό από τη λίμνη Μαραθώνα και στις 13:44, δηλαδή σε 22' έκαναν τις δύο πρώτες ρίψεις τους.

Την ίδια ώρα όμως, η «Αφροδίτη» Τατοΐου (ελικόπτερο) – και εκεί είχαμε μία «Αφροδίτη», δεν είχαμε δύο, γιατί την άλλη την είχαμε εκτρέψει στη Ρόδο – σηκώθηκε αμέσως, πήρε εντολή 13:26, 13:35 σηκώθηκε. Σκεφθείτε ότι έχει 20' ετοιμότητα. Πήρε από τη δεξαμενή και στις 13:40, δηλαδή μέσα σε 18' από τη δήλωση του συμβάντος στο τηλεφωνικό μας κέντρο, είχε κάνει την πρώτη ρίψη. Η φωτιά όμως δεν πιανόταν. Γιατί ήταν σε ένα ακαθάριστο συμπαγές δάσος.

Επειδή, με πολλή λύπη, ακούω μία συζήτηση να γίνεται περί άπνοιας, ο μετεωρολογικός σταθμός Τατοΐου που ρατάει τους μέσους όρους του τρίωρου, δίνει μέγιστη τιμή ριπών ανέμου 45,1 χλμ στις 17:02, δηλαδή ριπές 6 bf. Και δεν μπορούν κάποιοι να αναφέρονται στον μέσο όρο της ημέρας λέγοντας ότι ήταν 2 bf στην περιοχή. Την ίδια ώρα πρέπει να ξέρουμε τί υπήρχε στην περιοχή, γιατί αυτό αδικεί τις δυνάμεις πυρόσβεσης, αδικεί και τις επίγειες δυνάμεις, αλλά και τους ίδιους τους πυροσβέστες που δίνουν τη μάχη.

Δ. Μποτώνης: Κύριε Χαρδαλιά, θέλω να μας πείτε πότε ενεργοποιήθηκε ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας. Και το λέω τούτο γιατί πολλοί λένε και κυρίως αυτοί που αντιμετώπισαν τη φωτιά, οι πυρόπληκτοι, ότι και η Ευρώπη και η Ελλάδα, εγχώριες δηλαδή δυνάμεις και εξωτερικές και από τρίτες χώρες συνέδραμαν, αλλά το αποτέλεσμα είναι ανυπολόγιστες ζημιές. Τι έφταιξε;

Ν.Χαρδαλιάς: Με περισσή έκπληξη διάβασα ανακοίνωση που έλεγε ότι καθυστερήσαμε να ενεργοποιήσουμε τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό. Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός ενεργοποιήθηκε την ίδια μέρα. Τη ίδια ακριβώς μέρα. Είχαμε πλήρη αντίληψη το βράδυ βλέποντας τα μέτωπα, ότι όλα αυτά τα μέτωπα των πυρκαγιών είναι εξαιρετικά δύσκολα. Την ίδια μέρα λοιπόν, στις 21:30 ενεργοποιήσαμε τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό. Αφού προηγουμένως είχαμε κάνει μια πρώτη κρούση τηλεφωνικά και ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός, δηλαδή οι αρμόδιοι, μάς είπαν ότι φαντάζει λίγο δύσκολο το ποιοι μπορούν να βοηθήσουν, ειδικά με πτητικά μέσα, γιατί υπάρχουν παράλληλες φωτιές. Εμείς δε μείναμε στο τηλεφώνημα, καταθέσαμε

αίτημα. Και βέβαια όλα αυτά είναι στη διάθεση του οποιουδήποτε. Ένα ρεπορτάζ δικό σας στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Ελέγχου θα σας το αποδείξει. Σε τι αργήσαμε λοιπόν;

Είχαμε να αντιμετωπίσουμε δεκάδες πυρκαγιές και το πρωτόκολλο το εφαρμόσαμε μέχρι τέλους. Ενεργοποιήσαμε το Λιμενικό Σώμα, την Αστυνομία, το ΕΚΑΒ, το ΔΕΔΔΗΕ, όλα μας τα εγχειρίδια. Όλος ο κρατικός μηχανισμός ενεργοποιήθηκε. Και ενεργοποιήσαμε και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό, στον οποίο συμμετέχουμε και για τον οποίο είμαστε πολύ περήφανοι και το βασικότερο, είμαστε και ευγνώμονες για την ανταπόκριση όλων αυτών των ανθρώπων που βρέθηκαν κοντά μας και βρίσκονται ήδη στα μέτωπα. Καμία καθυστέρηση δεν υπήρχε και λυπάμαι που βλέπω πόσο ανεύθυνα κάποιοι επικαλούνται ζητήματα, τα οποία είτε δεν τα γνωρίζουν, είτε δεν τα αντιλαμβάνονται.

Μ.Τεζάρης: Κύριε Υπουργέ, υπάρχει έντονη κριτική, οργή θα λέγαμε από τους κατοίκους της Εύβοιας, καθώς όπως καταγγέλλουν υπήρξε καθυστέρηση τις πρώτες ώρες της καταστροφικής πυρκαγιάς που έκαψε το μεγαλύτερο μέρος του βόρειου μέρους του νησιού. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι υποβαθμίστηκε το μέτωπο εκεί λόγω των πυρκαγιών σε Αρχαία Ολυμπία και Αττική; Επίσης, έγινε επιλογή σημείων που θα επιχειρούσε η πυροσβεστική; Γιατί όπως είδαμε τουλάχιστον στην Εύβοια, με τα ίδια μας τα μάτια, δεν υπήρχαν τα απαραίτητα μέσα προκειμένου να συνδράμουν στην πυρκαγιά και οι κάτοικοι έσβηναν τις φωτιές μόνοι τους. Επίσης κάτι τελευταίο. Τελικά η χώρα, μέχρι δύο μέτωπα μπορεί να αντιμετωπίσει; Οι υπόλοιποι απλά αφήνονται στη μοίρα τους; Εγώ επισημαίνω εκείνα τα τρία μέτωπα που είχαμε στην Ελλάδα τα μεγάλα, Αττική, Αρχαία Ολυμπία και Εύβοια.

Ν.Χαρδαλιάς: Δεν ήταν τρία μέτωπα. Ήταν οκτώ μεγάλες πυρκαγιές, οι οποίες εξελίσσονταν και ταυτόχρονα άνοιγαν η μία μετά την άλλη. Ναι, αντιμετωπίσαμε 99 πυρκαγιές μέσα σε μία ημέρα. Άνοιγαν οι πυρκαγιές και έτρεχε ο κρατικός μηχανισμός να μπορέσει να δώσει λύσεις παντού. Όλος ο μηχανισμός ήταν ενεργοποιημένος. Δεν υποβαθμίσαμε καμία πυρκαγιά.

Σας εξήγησα και πριν λίγο, μάλλον δεν με παρακολουθήσατε -και το λέω με πολλή εκτίμηση- την εξέλιξη, πώς άνοιγαν οι πυρκαγιές, πώς κάναμε διάθεση των μέσων. Αν δείτε το βράδυ πώς έχει εξελιχθεί η πυρκαγιά με ριπές 6 μποφόρ, τουλάχιστον αυτό δεν το έχει αμφισβητήσει κανένας, στην Εύβοια, το πρωί η κατάσταση ήταν εξωπραγματική. Γιατί ήταν όλες οι δυνάμεις. Ήταν όλες εκεί, οι επίγειες.

Θα σας πω και κάτι χαρακτηριστικά: ότι την 1^η Αυγούστου, για πρώτη φορά στην ιστορία του Πυροσβεστικού Σώματος, έγινε αναστολή παροχής αδειών και στις 2 Αυγούστου δώσαμε εντολή για ανάκληση των αδειών. Στη λογική ότι μετά των καύσωνα θα έχουμε ακόμη περισσότερα φαινόμενα. Δεν υποβαθμίσαμε καμία πυρκαγιά. Και ξέρετε κάτι; Κάθε σπίτι που χάνεται, κάθε άνθρωπος που βρίσκεται εκεί και παλεύει για το βιός του και το χάνει, για εμάς είναι μια μαχαιριά. Όμως, αυτές τις πρώτες ώρες, αυτό που προείχε ήταν να σώσουμε τις ανθρώπινες ζωές. Και σας θυμίζω ότι τις πρώτες ώρες τις πρωινές, είχαμε να αντιμετωπίσουμε ένα μέτωπο στην Εύβοια μήκους 23 χλμ, το οποίο κινούταν ανεξέλεγκτο δημιουργώντας μικροκλίμα

και θερμικά φορτία. Αυτό που χρειαζόταν να κάνουμε και κάναμε, ήταν να μπορέσουμε να χαρτογραφήσουμε αυτά τα πεδία την ίδια ώρα που προσπαθούσαμε να σώσουμε την Ολυμπία, την ίδια ώρα που προσπαθούσαμε να μην περάσει η φωτιά στην Αττική και να κάψει ανθρώπους και κατοικίες, την ίδια ώρα που στις υπόλοιπες πυρκαγιές οι επίγειες δυνάμεις μας λόγω της νύχτας δεν μπορούσαν να παρέμβουν.

Ήμασταν εκεί. Όλες οι δυνάμεις ήταν εκεί και ενισχύονταν συνέχεια. Αντιλαμβάνομαι την αγωνία και την ανησυχία των ανθρώπων που έβλεπαν τις φλόγες να έρχονται. Σας θυμίζω ότι ήταν μία εξαιρετικά δύσκολη συνθήκη. Όλο μας το προσωπικό διατέθηκε. Όμως και κάποιοι ήταν εκεί για να φυλάνε τους οικισμούς και κάποιοι άλλοι ήταν για να παρακολουθούν τα μέτωπα. Διότι προσέξτε κάτι: ακούω πολλή κριτική, ότι υπήρχαν πυροσβεστικά οχήματα, μπροστά στους οικισμούς, έβλεπαν τη φωτιά να έρχεται και δεν επιχειρούσαν. Όταν η φωτιά έρχεται με θερμικό φορτίο τέτοιο που δεν μπορεί να αποκοπεί, μπορεί να οδηγηθεί, να εκτραπεί. Αυτοί που έμεναν πίσω, έμεναν για να σώσουν ανθρώπινες ζωές. Αν έβγαιναν μπροστά, θα έριχναν με τρεις μάνικες μπροστά σε ένα φορτίο θερμικό που δεν θα πιανόταν, θα έμεναν από νερό και η φωτιά θα έκαιγε τα πάντα πίσω και μπορεί και ανθρώπους. Άρα, δεν είναι πάρα πολύ εύκολο.

Ξεκινήσαμε με 55 οχήματα, προχωρήσαμε με 75 οχήματα που διατέθηκαν και προφανώς τις τελευταίες ημέρες έχουν ενισχυθεί. Ταυτόχρονα υπάρχουν πυροσβεστικά οχήματα στα μέτωπα που βλέπουμε ότι κινούνται προς οικισμούς, μεγάλους οικισμούς, μεγάλες πόλεις, όπου το κύριο μας μέλημα, εάν δεν μπορούμε να τα σταματήσουμε, είναι να τα εκτρέψουμε. Να τα οδηγήσουμε. Με κύριο μέλημά μας την ανθρώπινη ζωή, μετά την ανθρώπινη περιουσία και τέλος, όσο και αν πονάμε να το λέμε, το φυσικό μας περιβάλλον. Σε μια δύσκολη κατάσταση, εξαιρετικά δύσκολη, πρωτόγνωρη για τα πυροσβεστικά δεδομένα, οι πυροσβεστικές δυνάμεις προσπάθησαν να κάνουν το καλύτερο δυνατό.

Μ.Τεζάρης: Οι κάτοικοι της Εύβοιας, επειδή έτυχε να είμαι εκεί από την πρώτη ημέρα, χθες και σήμερα, είπαν ότι είδαν επιτέλους ισχυρές δυνάμεις στο σημείο. Επιμένω, σε πολλά χωριά έσβησαν τις εστίες οι κάτοικοι οι ίδιοι. Τελικώς, οι εκκενώσεις που ορθώς έγιναν, αλλά στον αριθμό που έγιναν, βοήθησαν ή ουσιαστικά άφησαν απροσάτευτες περιοχές στο έλεος της πυρκαγιάς; Γιατί και οι πυροσβέστες αναγκάστηκαν να απομακρυνθούν από αυτές.

Ν.Χαρδαλιάς: Πόσο αυτονόητο θεωρείτε αυτή την στιγμή το θέμα των εκκενώσεων. Δηλαδή κάτι το οποίο εδώ και δύο χρόνια εξασφάλισαμε για να θωρακίσουμε τη χώρα και να προστατέψουμε τους συνανθρώπους μας. Λίγο πολύ αντιλαμβάνομαι ότι είναι κάτι από κριτική. Τη σέβομαι την κριτική. Όταν έχεις μία κατάσταση με ανεξέλεγκτα μέτωπα παντού, θα το ξαναπώ, το μείζον ζήτημα είναι η ανθρώπινη ζωή. Δεν μπορεί να ακούγεται ότι κακώς δόθηκαν οι εκκενώσεις, ότι ήταν καταστροφικές για τις κατοικίες. Οι εκκενώσεις και το 112 δίνεται για να σώσουμε τις ανθρώπινες ζωές. Υπάρχει ένα μοντέλο το οποίο παρακολουθούμε και ξέρουμε πότε πλησιάζει

μία φωτιά και είναι επικίνδυνη. Και εγώ είμαι ευγνώμων, ακόμη και για τους κατοίκους που με κίνδυνο της ζωής τους παρέμειναν δίπλα στους πυροσβέστες και έδωσαν μάχες. Δεν είναι εύκολη αυτή η εξίσωση. Δεν είναι εύκολη αυτή η διαδικασία. Και το 112 πιστέψτε με, είναι η απόλυτη παρακαταθήκη της θωράκισης της χώρας. Δεν είναι μία απλή διαδικασία. Και αν χρειαστεί θα επανέλθω.

Α.Κάτζου: Καλησπέρα σας Υπουργέ. Πριν από λίγη ώρα ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης, ο κ. Τσίπρας, κατά τη διάρκεια συνέντευξης Τύπου ζήτησε ουσιαστικά την απομάκρυνσή σας και να αναλάβει την πολιτική διαχείριση όλης αυτής της κατάστασης και την Πολιτική Προστασία ένα πρόσωπο κοινής αποδοχής, αλλά και η κα Γεννηματά ζήτησε την αντικατάστασή σας. Τι απαντάτε και θέλω να κάνω και ένα δεύτερο ερώτημα μαζί, αν βλέπετε ένα οργανωμένο σχέδιο εμπρησμού πίσω από όλες αυτές τις καταστροφικές πυρκαγιές. Σας ευχαριστώ πολύ.

Ν.Χαρδαλιάς: Δεν ξέρω αν υπάρχει οποιοδήποτε οργανωμένο σχέδιο εμπρησμού, δεν είναι δική μου δουλειά. Ξέρω ότι έχουν γίνει δεκάδες συλλήψεις εμπρηστών τις τελευταίες ημέρες, μένει αυτό να εξελιχθεί σε ανακριτικό επίπεδο.

Τώρα για το θέμα της παραίτησής μου. Όλων των στελεχών της κυβέρνησης, οι παραίτησεις τους είναι στο συρτάρι του Πρωθυπουργού. Η δική μου παραίτηση είναι πάνω-πάνω και είναι κάτι που το ξέρω από την πρώτη στιγμή, γιατί καλούμαι κάθε μέρα να παλέψω μαζί με αυτά τα εκπληκτικά παιδιά της Πολιτικής Προστασίας, με όλα αυτά που συμβαίνουν και να πάρω δύσκολες αποφάσεις στο πεδίο, στα κέντρα επιχειρήσεων, αποφάσεις που αφορούν στην ανθρώπινη ζωή.

Πάντα είχα αίσθηση καθήκοντος και πάντα αναλάμβανα την ευθύνη μου. Η παραίτησή μου είναι στο συρτάρι του Πρωθυπουργού. Από εκεί και πέρα εγώ δεν θέλω να κάνω καριέρα πολιτική. Δεν θα είμαι υποψήφιος κάπου. Μοιράστηκα με τον Πρωθυπουργό ένα όραμα για τη δημιουργία ενός Εθνικού Μηχανισμού που τον βλέπετε να εξελίσσεται, για να μπορέσουμε να θωρακίσουμε τη χώρα μας απέναντι σε αυτή την κλιματική απορρύθμιση -στην απόλυτη κλιματική απορρύθμιση- εν μέσω πανδημίας, εν μέσω εξωπραγματικών καταστάσεων.

Εγώ παραμένω κρατικός λειτουργός, ένας άνθρωπος του καθήκοντος και έχω πει από την πρώτη στιγμή ότι τα ζητήματα αυτά, δεν είναι ζητήματα μικροπολιτικής, δεν είναι ζητήματα μικροκομματικά. Είναι ζητήματα που χρειάζεται συνεργασία. Είναι πατριωτικό το καθήκον της συνεργασίας για τα θέματα αυτά. Λυπάμαι και χωρίς να έχω οποιαδήποτε διάθεση αντιπαράθεσης, εάν πραγματικά υπήρχε ενδιαφέρον, από τις 7 Ιουλίου που έχουμε αποστείλει επιστολές στους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων για τον ορισμό εκπροσώπων στη διακομματική επιτροπή για τα ζητήματα της πολιτικής προστασίας, ο ΣΥΡΙΖΑ θα είχε ορίσει εκπρόσωπο - γιατί μέχρι χτες δεν είχε ορίσει ακόμα.

Σε κάθε περίπτωση θέλω να πω κάτι. Κάθε σπίτι που χάνεται για όλους εμάς είναι μια τραγωδία και είναι μια μαχαιριά στην καρδιά μας. Όμως αυτό που ξέρω είναι ότι αυτές τις μέρες δόθηκε μια τεράστια μάχη. Άυπνοι όλες αυτές τις μέρες, μείναμε εκεί,

καθοδηγώντας τα εκπληκτικά παιδιά της Πυροσβεστικής, της Αστυνομίας, του Λιμενικού, των Ενόπλων Δυνάμεων μας, τους εθελοντές μας. Ευγνωμονώντας τους ίδιους τους κατοίκους, οι οποίοι ήταν δίπλα μας σε αυτή την προσπάθεια. Μια μάχη που ήταν η δυσκολότερη που υπήρξε ποτέ. Και ξέρετε γιατί λυπάμαι; Γιατί την ώρα της μάχης κάποιιοι πυροβολούν τους μαχητές. Ένα ξέρω, η χώρα πέρασε από πολλές τραγωδίες. Σε αυτή την καταστροφή, οι απώλειες είναι από τη μεριά των μαχητών και όχι των πολιτών. Τίποτα περισσότερο.

Κ.Τάσης: Κύριε Υπουργέ θα ήθελα να ρωτήσω κατά πόσο ζητήθηκε η βοήθεια από το στρατό. Είχαμε θέμα με τον αρχηγό της Αεροπορίας Στρατού για τα Chinook, 3 επιχειρήσαν, ξέραμε για 25, τι ακριβώς έχει γίνει σε αυτή την περίπτωση;

Ν.Χαρδαλιάς: Κατ' αρχάς, η συνεργασία μας με τις ένοπλες δυνάμεις είναι εξαιρετική και άμεση. Έχουν συνδράμει τα μέγιστα, όχι μόνο σε αυτή την περίπτωση. Και στο θέμα των εκκενώσεων βοήθησαν πάρα πολύ μαζί με το Λιμενικό μας και σε ζητήματα τα οποία ήταν σημαντικά. Ως προς τα Chinook, από τα 73 πλέον εναέρια μέσα που έχουμε για δασοπυρόσβεση, τα τρία ουσιαστικά είναι εξοπλισμένα με ειδικό εξοπλισμό, με κάδους για να κάνουν αεροπυρόσβεση. Δεν γνωρίζω ούτε για τα 25, ούτε γνωρίζω, εάν τα Chinook θα μπορούσαν να μας βοηθήσουν σε οτιδήποτε άλλο. Σε άλλες περιπτώσεις θα μπορούσαν να μας βοηθήσουν για μεταφορά προσωπικού, αλλά δεν χρειάστηκε και είμαι σίγουρος ότι αν χρειαζόταν, θα δινόταν αμέσως εντολή. Και είμαι και ευγνώμων κιόλας για τα πληρώματα, διότι η ενεργοποίησή τους ήταν πέρα ακόμα και από τα πρωτόκολλα, η συντομότερη δυνατή. Οι τεχνικοί έλεγχοι γίνονταν ταυτόχρονα με τις αλλαγές των πληρωμάτων, με ό,τι σημαίνει αυτό. Δεν ξέρω κάτι περισσότερο. Αυτό που ξέρω είναι ότι ο στρατός ενεργοποιήθηκε την επόμενη μέρα, οι ομάδες «Δευκαλίων» που προβλέπονται στα σχέδια επιχειρήσεών μας, ενεργοποιήθηκαν και ακόμα και σήμερα που συζητάμε, βρίσκονται στο πεδίο.

Α.Καλύβα: Κύριε Υπουργέ τι δείχνουν τα πρώτα στοιχεία για τα αίτια των καταστροφικών πυρκαγιών, δηλαδή εκτός από τις ακραίες καιρικές συνθήκες, τα ειδικά κλιμάκια που έχουν μεταβεί στην Ηλεία, στη Βαρυμπόμπη και στην Εύβοια, σας έχουν δώσει μια εικόνα; Και από την άλλη σε ό,τι έχει να κάνει με την πυρκαγιά του Τατοΐου πώς ξέφυγε, πώς σας ξέφυγε, πώς χάθηκε ο έλεγχος; Ευχαριστώ πολύ.

Ν.Χαρδαλιάς: Κατ' αρχάς τα κλιμάκια κάνουν τη δουλειά τους, δεν μπορώ να μπω στη διαδικασία να σας πω αυτή τη στιγμή, αν ήταν εμπρησμός ή δεν ήταν. Η αίσθησή μου τουλάχιστον για το κομμάτι της Ηλείας είναι ότι πρόκειται για εμπρησμό. Σας θυμίζω ότι είχαμε 7-8 εμπρησμούς. Και να σας πω και κάτι άλλο, ότι ακόμα και χθες και προχθές, πάλι ενεργοποιήσαμε την κρατική ασφάλεια, γιατί στα γύρω χωριά δημιουργούνταν συνέχεια κάποιες καινούργιες, ξανά και ξανά, εστίες.

Τώρα για το θέμα της φωτιάς που ξέφυγε. Πρέπει να αποτιμήσουμε κάποια θέματα. Σε κάθε περίπτωση όμως, θέλω να το πω αυτό, τα δεδομένα πάλι στο Τατόι, στην περιοχή αυτή και μιλάμε πλέον για τις 6 του μηνός που είχαμε την αναζωπύρωση, δεν ήταν τα καλύτερα δυνατά - είχαμε 43 βαθμούς. Και στη Βαρυμπόμπη μόνο είχαμε 39 χλμ άνεμο, 5 μποφόρ ριπές, σύμφωνα με τον μετεωρολογικό σταθμό

Βαρυμπόμπης. Προφανώς, τα θερμικά φορτία [ήταν μεγάλα] και η αλήθεια είναι ότι αυτή η φωτιά μας αποδιοργάνωσε και θέλω να το πω. Την ίδια ώρα δηλαδή που είχαμε κάνει αναδιατάξεις τις δυνάμεις για να μπορέσουμε να είμαστε πιο ενισχυτικοί στα άλλα τα μεγάλα μέτωπα, αυτή η φωτιά μας έφερε πίσω. Παρά ταύτα η κινητοποίηση ήταν άμεση. Θα σας πω χαρακτηριστικά ότι στην περίπτωση της αναζωπύρωσης, οι δύο Air-Tractors μας ήταν στο αέρα και έκαναν προσβολή - μάλιστα κυκλοφορούν κάποια βίντεο- σε 7 λεπτά από την ώρα που εκδηλώθηκε το συμβάν. Δεν έφερε κανένα αποτέλεσμα, η φωτιά είχε φτιάξει το δικό της μικροκλίμα, εκινείτο πολύ επιθετικά και νομίζω ότι τα υπόλοιπα λίγο-πολύ τα γνωρίζετε.

Κ.Μπρέγιαννη: Κύριε Χαρδαλιά, ο Πρωθυπουργός είπε χθες ότι στις πυρκαγιές των τελευταίων ημερών έγινε το ανθρωπίνως δυνατό. Δηλαδή δεν μπορούσαν να έχουν πετάξει περισσότερα αεροπλάνα; Δεν μπορούσαν να είχαν αναπτυχθεί περισσότερες επίγειες δυνάμεις, ούτε να έχετε επιχειρήσει διαφορετικά; Αυτές είναι οι δυνατότητες που έχει ο κρατικός μηχανισμός; Αυτές είναι οι δυνατότητές μας; Πραγματικά πιστεύετε ότι έγιναν όλα σωστά;

Ν.Χαρδαλιάς: Προφανώς θα γίνει αποτίμηση και προφανώς δεν υπάρχει καμία ικανοποίηση, μετά από μία τέτοια καταστροφή. Θα σας πω όμως κάτι, το οποίο το είπα και πριν. Όλες οι διαθέσιμες δυνάμεις, εναέριες και επίγειες, βρέθηκαν σε άμεσο χρόνο στα συμβάντα. Η ροή των συμβάντων, των δεδομένων που υπήρχαν, ήταν όπως σας την αποτύπωσα. Και είναι σίγουρο, ότι κλείνοντας όλη αυτή η διαδικασία, θα υπάρξει πλήρης αποτίμηση.

Η εντολή του Πρωθυπουργού είναι ξεκάθαρη. Έρευνα σε κάθε επίπεδο, σε κάθε γρανάζι του μηχανισμού που ενεργοποιήθηκε. Στην πορεία όλα θα βρεθούν, θα δούμε αν υπήρχαν, έστω κάτω από αυτές τις εξαιρετικά δύσκολες συγκυρίες, τις μοναδικές συγκυρίες, οι οποιοσδήποτε ευθύνες σε επίπεδο επιχειρησιακό της Πυροσβεστικής κι αν χρειαστεί θα αποδοθούν. Αυτό δεν είναι διαπραγματεύσιμο και δεν είναι διαπραγματεύσιμο γιατί είναι η παρακαταθήκη μας για την επόμενη μέρα - να διορθώνουμε λάθη, αν προκύψουν, αλλά να μην αδικούμε τη χώρα, αν είναι αυτές οι δυνατότητες της χώρας.

Η χώρα ήταν ενισχυμένη περισσότερο παρά ποτέ. Αντιμετωπίσαμε το ξαναλέω μια μοναδική επιχειρησιακά κατάσταση με 586 πυρκαγιές σε 8 ημέρες, στο χειρότερο καιρικό φαινόμενο που έχουμε αντιμετωπίσει εδώ και 40 χρόνια. Νομίζω ότι αυτός ο συνδυασμός απαντά, τα υπόλοιπα θα βρεθούν όλα στην πορεία. Είναι η ώρα που ο καθένας μας συνεχίζει να δίνει τις μάχες και στο τέλος όλης αυτής της αντιπυρικής διαδρομής να είστε σίγουροι ότι θα κάνουμε την αυτοκριτική που κάνουμε κάθε φορά. Όχι τώρα. Από την αρχή της προσπάθειά μας, σύμφωνα με τη λειτουργία του Εθνικού Μηχανισμού και σύμφωνα με τον Ν. 4662/2020, όταν έχουμε πυρκαγιές, ερχόμαστε πίσω, διαβάζουμε τα ημερολόγια κι έχουμε την τύχη να έχουμε έναν Γενικό Γραμματέα με μεγάλη εμπειρία στο κομμάτι αυτό, τον Αντιστράτηγο ε.α., κ. Παπαγεωργίου, τον πρώην Αρχηγό του ΠΣ. Εκεί βλέπουμε και κάποια ζητήματα που αφορούν τα επιχειρησιακά θέματα και έχουμε αλλάξει πάρα πολλά στα δόγματα που υπήρχαν μέχρι τώρα. Ακόμα και στα δόγματα που αφορούν στην πρώτη απόκριση.

Μέχρι τώρα υπήρχε η λογική ότι όταν υπάρχει συμβάν, προστρέχει το πιο κοντινό περιπολικό για να κάνει την εξακρίβωση. Έχει αλλάξει το δόγμα αυτό, όταν υπάρχει συμβάν, προστρέχουν όλοι, με ό,τι σημαίνει αυτό αν λ.χ. είναι άκυρο το συμβάν ή αντίθετα, όταν προσεγγίζουν οι δυνάμεις της πρώτης απόκρισης.

Γ.Ζιάκας: Κύριε Υπουργέ, η Εύβοια καίγεται για όγδοη ημέρα. Πιστεύετε ότι έχει γίνει κάποιο λάθος, τι θα αλλάζατε στη διαχείριση; Επίσης, αναφορικά με το επιχειρησιακό σχέδιο, τον τρόπο που κινούνταν οι δυνάμεις, στον χρόνο στον οποίο κινούνταν οι δυνάμεις, ποιος αποφάσιζε, ποιος είχε το γενικό πρόσταγμα;

Ν.Χαρδαλιάς: Το γενικό πρόσταγμα το έχει το Συντονιστικό Κέντρο. Και να σας πω ότι η εικόνα που δίνετε εσείς πολλές φορές είναι από ένα σημείο μόνο από όλη την Εύβοια. Εμείς, την ίδια ώρα που μία κάμερα βρίσκεται σε μία περιοχή και λέει ότι εδώ δεν υπάρχει πυροσβεστικό, την ίδια ώρα βλέπουμε όλη την αποτύπωση και ξέρουμε ακριβώς πού είναι και τα 72 οχήματά μας [που βρίσκονταν στην Εύβοια]. Και βλέπετε μέτωπα ανεξέλεγκτα να κινούνται προς την Ιστιαία και προέχει να τα σταματήσουμε. Και βλέπετε μέτωπα να απειλούν ολόκληρους οικισμούς. Βλέπετε μέτωπα να κινούνται μέσα από χαράδρες, σε γειτονιές, σε χωριά, στα οποία ο χρόνος απόκρισής μας είναι μηδενικός. Δεν είναι εύκολο αυτό. Δεν είναι εύκολο να είσαι μέσα σε ένα Κέντρο Επιχειρήσεων και να έχεις πέντε μεγάλες φωτιές, να ακούς τα πληρώματα να επιχειρούν, να ακούς την αγωνία τους όταν οι φλόγες περνούν από πάνω τους. Δεν είναι εύκολο και πρέπει να γίνει αντιληπτό: δεν είναι εύκολο μέσα από μια γωνιά μιας περιοχής να κρίνεις ένα ολόκληρο επιχειρησιακό σχέδιο. Και η χώρα έχει κάνει εξαιρετικά βήματα πάνω σε αυτό. Το ξαναλέω: οι δυνατότητες που έχουμε είναι εξαιρετικές, αυτό που σχεδιάζουμε είναι αυτό που χρειάζεται.

Οι παθογένειες δεκαετιών, για την έλλειψη των οποιωνδήποτε ευφυών συστημάτων, για την πρόβλεψη, για την παρακολούθηση, όλα αυτά τα οποία θα μπορούσαμε να είχαμε ως εργαλεία, τα έχει εγκρίνει το ΚΥΣΕΑ πριν από 15 μέρες. Τα ετοιμάσαμε μέσα σε δύο χρόνια. Άρα, συγχωρήστε με, με πολύ σεβασμό στην αγωνία σας, γιατί θεωρώ ότι αυτό εκφράζετε, ειδικά όλοι εσείς που βρίσκεστε εκεί στο πεδίο και εισπράττετε και την αγωνία, την εύλογη αγωνία, τον χτύπο της καρδιάς των ανθρώπων που χάνουν τις περιουσίες τους. Κάποιοι πίσω διαχειρίζονται την ίδια ώρα 3.500 πυροσβέστες, 1.150 οχήματα και μιλάω για το βράδυ, ανάλογα με το τι συμβαίνει σε κάθε περιοχή. Δεν είναι εύκολη η επιλογή. Αυτό που ξέρω είναι ότι οι επιλογές που κάναμε, ενώ διαχειριζόμασταν 586 πυρκαγιές, σε 8 μέρες, με 65 συναγερμούς εκκενώσεων, με 141 εκκενώσεις περιοχών και οικισμών που αφορούσαν 63.000 γηγενή πληθυσμόν - αν προσθέσετε και τους τουρίστες θα καταλάβετε.

Και το 112 έσωσε ζωές. Διότι πρέπει να σας πω κάτι: με το 112 δεν στέλνουμε ένα μήνυμα απλά. Το 112 για να φύγει, είναι μία ολόκληρη διαδικασία, όπου η απόφαση να το στείλεις μπορεί να σώσει, αλλά η λάθος απόφαση μπορεί να σκοτώσει. Αν πιστεύετε εσείς ότι είναι εύκολη αυτή η διαχείριση, δεν έχω παρά πραγματικά, όποτε θέλετε, να σας φιλοξενήσουμε στο Κέντρο Επιχειρήσεων, για να δείτε πώς ακριβώς γίνεται η διαχείριση. Την ώρα της εκκένωσης, πρέπει να έχουμε την πλήρη εικόνα, να

έχουμε στεγανοποιήσει τον δρόμο διαφυγής, να είμαστε σίγουροι ότι δεν υπάρχουν φυσικά ή άλλα εμπόδια που μπορεί να εγκλωβίσουν κόσμο. Και όταν υπάρχει μία κόλαση φωτιάς σε πολλά μέτωπα όλη την επικράτεια, πιστέψτε με δεν είναι το πιο εύκολο πράγμα.

Δίνουμε τον καλύτερο μας εαυτό. Και ξέρετε κάτι; Η εκδήλωση των πυρκαγιών και τα χρονικά δεδομένα, σε κάθε περίπτωση, μπορεί να δημιουργούν εύλογες απορίες, ειδικά στους κατοίκους της Εύβοιας σε σχέση με τη διαχείριση. Η διαχείριση έγινε με βάση τις πραγματικές προτεραιότητες που προέκυπταν η μία μετά την άλλη. Διότι έπρεπε να δώσουμε μάχη για να μη χαθεί η Αρχαία Ολυμπία, έπρεπε να δώσουμε μάχη για να μη χαθεί και να μην καεί κόσμος την πρώτη μέρα στη Βαρυμπόμπη, όπου σας θυμίζω, οι μάχες δίνονταν μέσα στα σπίτια, μες στους οικισμούς. Η μία εκκένωση έφευγε μετά την άλλη. Τρέχαμε να κλείσουμε το μέτωπο της Μαλακάσας. Δώσαμε αγώνα για αυτό, με τη φωτιά να περνάει στο ρεύμα της Χελιδονούς κι εμείς να πέφτουμε πάνω της, να κινδυνεύουν επιχειρήσεις, να κινδυνεύει να μας περάσει από την Εθνική Οδό και να πάει στον Άγιο Στέφανο, στο Πολυδένδρι, στο Καπανδρίτι. Δεν είναι απλή διαδικασία.

Γ.Ζιάκας: Κύριε Υπουργέ, αναγκάζομαι να επανέλθω και απολογούμαι. Αλλά επειδή δεν ξέρουμε και προσπαθούμε να καταλάβουμε πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις. Εγώ αυτό που ρώτησα, και θα επιμείνω, ποιο πρόσωπο στο Συντονιστικό Κέντρο έδινε τις εντολές;

Ν.Χαρδαλιάς: Δεν είναι θέμα προσώπου. Στο Συντονιστικό Κέντρο υπάρχει μία πλειάδα αξιωματικών, ο καθένας έχει ένα συγκεκριμένο κομμάτι της διαχείρισης. Η ενημέρωση που έχουμε σε σχέση με τα δεδομένα της κάθε περιοχής αλλάζει και αναλόγως κινούμαστε. Και να πω και κάτι άλλο: ο τρόπος που κινηθήκαμε έσωσε ανθρώπινες ζωές. Έσωσε ανθρώπινες ζωές. Να χτυπήσω ξύλο, δεν είχαμε καμία ανθρώπινη απώλεια. Άρα με δεδομένο ότι οι άνθρωποι αυτοί έπρεπε να προφυλάξουν τους συνανθρώπους μας, ό,τι έκαναν το έκαναν με αυτόν τον γνώμονα.

Και έχουμε, πιστέψτε με, εξαιρετικούς αξιωματικούς. Μην πυροβολείτε τους μαχητές, την ώρα της μάχης. Δεν μπορεί, απ' τη μία, να λέμε πόσο καλοί είναι οι πυροσβέστες μας και από την άλλη, να λέμε τι αποφάσεις πήρε η Πυροσβεστική. Γιατί αυτό δείχνει -προς Θεού αυτό δεν αφορά εσάς- λαϊκισμό. Δείχνει ισοπέδωση και δείχνει και κροκοδείλια δάκρυα πάνω από τα καμένα. Δώσαμε μία μάχη μη χάσουμε κανέναν συνάνθρωπό μας πάνω στην πιο δύσκολη συγκυρία που έχουμε αντιμετωπίσει επιχειρησιακά στο Πυροσβεστικό Σώμα. Ποτέ αυτή η συγκυρία δεν είχε υπάρξει στην ιστορία του Πυροσβεστικού Σώματος. Τα στατιστικά τα γνωρίζετε. Είναι όλα στη διάθεσή σας.

Σε κάθε περίπτωση, θα το ξαναπώ, το κάθε σπίτι που χάνεται, ο κάθε άνθρωπος που υποφέρει γιατί βλέπει να χάνονται οι περιουσίες του, για μας, είναι μια μαχαιριά. Κι ευθύνη μας είναι, ό,τι κάναμε με τον Ιανό, ό,τι κάναμε με τον σεισμό της Σάμου, άμεσα, με εντολή του Πρωθυπουργού, όλοι αυτοί οι άνθρωποι να προχωρήσουν, να τους εξασφαλίσουμε συγκεκριμένες συνθήκες και χωρίς τα προβλήματα του

παρελθόντος, χωρίς τις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, να χτίσουμε την Εύβοια που αξίζουν οι Ευβοιώτες. Αυτό είναι το μεγάλο μας στοίχημα. Για κάθε περιοχή που χάνεται, για κάθε περιοχή που καταστρέφεται. Και για αυτό, δεν πρόκειται να κάνουμε βήμα πίσω.

Γ.Λιάλιος: Οι επιστήμονες επισημαίνουν ότι οι κλιματικές συνθήκες θα είναι αυτές εις το εξής, τα ακραία κλιματικά γεγονότα θα είναι συχνότερα στο μέλλον. Είπατε για καπνούς που επί μέρες εμποδίζουν τις ρίψεις των αεροσκαφών στην Εύβοια. Πρόσφατα ανακοινώσατε ένα πρόγραμμα 1,7δισ για την απόκτηση Canadair και άλλων μέσων. Υπάρχει προβληματισμός στην Πολιτική Προστασία σχετικά με το ποια είναι τα όρια της προσέγγισης αυτής και αν θα είναι όντως αποδοτική η διάθεση των πόρων αυτών με αυτόν τον τρόπο; Και περαιτέρω, έχει ανοίξει μία συζήτηση στην κυβέρνηση σχετικά με το μοντέλο της δασοπροστασίας; Γιατί είναι πολύ εμφανές ότι για δεκαετίες η έμφαση είναι αποκλειστικά στην καταστολή.

Ν.Χαρδαλιάς: Σας ευχαριστώ για την ερώτηση. Γιατί η ερώτηση αυτή ήρθε να απαντήσει στην καρδιά του προβλήματος. Ξέρετε, όσοι έχουμε ασχοληθεί με αυτό που λέμε βουνό, δάσος, και θα μου επιτρέψετε την όποια εμπειρία ως 12 χρόνια Πρόεδρος του μεγαλύτερου συνδέσμου προστασίας στον Υμηττό, του ΣΠΑΥ, να έχω εικόνα για αυτό. Θα συμφωνήσετε μαζί μου στο ότι εδώ και δεκαετίες, διαχειριστικά σχέδια που αφορούν τους δρυμούς μας και τα δάση μας, δεν έχουν υπάρξει. Αν διαβάσετε όλους τους επιστήμονες, ακόμα και τα πορίσματα που έχουν βγει, τι λένε; Αυτό ακριβώς που τονίζουμε: ότι το δάσος όταν εγκαταλειφθεί, όταν δεν είναι ζωντανό, θα δημιουργήσει συνθήκες που δεν μπορεί να το σώσει κανένας. Αυτά λένε όλες οι εκθέσεις.

Ακόμα και για τις οικιστικές πυκνώσεις, πέρασαν επτά χρόνια για να μπουν κριτήρια κι έπρεπε να έρθει το 2020, ο κ. Χατζηδάκις, μετά από το 2010 που ήταν η τελευταία σχετική απόφαση, για να προχωρήσουν τα ζητήματα αυτά που είναι τόσο σημαντικά στη διαχείριση όλων αυτών των οικοσυστημάτων. Καταλαβαίνετε λοιπόν τα προβλήματα που υπάρχουν με τις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις δεκαετιών.... Και ναι, σας θυμίζω το εξής: ότι το ζήτημα της διάθεσης των πόρων μας απασχολεί, αλλά τα 1,7δισ δεν αφορούν στην αγορά Canadair, αφορούν σε 39 παρεμβάσεις σε 4 άξονες και ένας από αυτούς αφορά στο ζήτημα της πρόληψης. Είναι το ζήτημα της εκπαίδευσης. Είναι το ζήτημα της προετοιμασίας της χώρα απέναντι σε αυτή την κλιματική απορρύθμιση.

Εδώ και δεκαετίες αποτελεί τοιτάτο λεκτικό και επικοινωνιακό το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής. Κι εδώ και δυο χρόνια έχουμε δουλέψει και έχουμε προχωρήσει σε ζητήματα τα οποία όλα αυτά τα χρόνια έμεναν σε αναλύσεις. Αλλά πρέπει να σπάσουμε αυγά. Πρέπει όλοι όσοι δημιουργούσαν αγκυλώσεις στο παρελθόν βλέποντας το δένδρο και όχι το δάσος, να αντιληφθούν ότι την επόμενη μέρα, τα ζητήματα αυτά δεν θα είναι διαπραγματεύσιμα. Οι αντιτυρικές θα ανοίξουν εκεί που πρέπει να ανοίξουν. Και το πρόγραμμα «Δρυάδες» είναι ένα πρόγραμμα πιλοτικό που έρχεται να καταδείξει ότι έχουμε τη βούληση. Όλες αυτές οι διαδικασίες με τις μελέτες που ετοιμάζονταν, που άλλος έπρεπε να κάνει τις μελέτες, άλλος έπρεπε να

τις εγκρίνει, άλλος έπρεπε να τις επικυρώσει, άλλος έπρεπε να εξασφαλίσει τα χρήματα και άλλος έπρεπε να τις εφαρμόσει - ακούω όλους να κάνουν κριτική, αλλά σε όλους είχε δοθεί η ευκαιρία για όλα αυτά τα ζητήματα να τα λύσουν. Δύο χρόνια παλεύουμε και προχωράμε για να λύσουμε αυτά τα ζητήματα. Και σας θυμίζω, ο Πρωθυπουργός, ο Υπουργός Μιχάλης Χρυσοχοϊδης κι εγώ προσωπικά, στις 15 Ιουνίου, ανακοινώσαμε το πρόγραμμα 300 εκ. για τα επόμενα 15 χρόνια που αφορά στους καθαρισμούς, στο άνοιγμα των αντιπυρικών ζωνών, μην έχοντας δεδομένα αυτά που συμβαίνουν τώρα. Δεν ερχόμαστε δηλαδή μετά από τα αποκαΐδια να πούμε «θα κάνουμε» - προετοιμαζόμαστε για να το κάνουμε. Αλλά κι ο καθένας θα αναλάβει την ευθύνη του.

Γ.Λιάλιος: Αν μου επιτρέπετε, να επιμείνω σε κάτι.

Ν.Χαρδαλιάς: Κύριε Λιάλιε, θέλω να επιμείνετε.

Γ.Λιάλιος: Τα δασαρχεία φέτος έλαβαν λιγότερο από 5 εκ ευρώ. Μια και αναφέρατε τα αντιπυρικά έργα και τις αντιπυρικές παρεμβάσεις, υπήρχε κριτική από πολλά δασαρχεία ότι υπήρχαν μελέτες οι οποίες αγνοήθηκαν. Το έργο των δασαρχείων είναι αυτό. Η Πολιτική Προστασία έχει δεχθεί κριτική ότι αγνόησε το έργο των δασαρχείων. Θα ήθελα να προσδιορίσετε τον όρο «γραφειοκρατία».

Ν.Χαρδαλιάς: Είναι η γνωστή γραφειοκρατία. Έχω απέραντο σεβασμό στην προσπάθεια που κάνουν οι άνθρωποι μας και στα δασαρχεία και παντού. Και πιστέψτε, ό,τι κάναμε ήταν πολλές φορές και σε συνεννόηση με τα δασαρχεία. Αλλά ξέρετε κάτι; Το δάσος δεν μπορεί να περιμένει πλέον. Το πράσινο δεν μπορεί να περιμένει πλέον. Όταν υπάρχουν κάποιοι που πρέπει να το φυλάξουν και δεν το φυλάσσουν κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες, εμείς ως Πολιτική Προστασία, παρόλο που δεν είναι αρμοδιότητά μας, δεν μπορούμε να περιμένουμε.

Και αν, πράγματι, υπάρχει κριτική γιατί αγνοήσαμε τα δασαρχεία, φανταστείτε να μην είχαμε κάνει τα έργα αυτά που κάναμε, τα οποία έγιναν με τεχνικές εκθέσεις δασολόγων, δεν τις έκανα εγώ. Απλά, η διαδικασία του να πάνε, να γίνουν οι μελέτες, να φύγουν οι μελέτες, να πάνε στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, να πάρουν τις εγκρίσεις, να επιστραφούν πίσω...μέχρι εδώ! Μέχρι εδώ! Καίγονται τα δάση μας! Χωρίς να υπάρχει σχέδιο. Είναι η πρώτη φορά που έχουμε συγκεκριμένο σχέδιο το οποίο έχει αναπτυχθεί πολύ πριν από αυτό που έχει συμβεί και βιώνουμε αυτή τη στιγμή. Είναι ώρα που δεν θα επιτρέψουμε να υπάρξουν παιχνίδια κυριαρχίας σε σχέση με στιδήποτε. Έχουμε ξεκάθαρο σχέδιο, η συζήτηση αυτή έχει ανοίξει στην κυβέρνηση αρκετούς μήνες πριν και, πιστέψτε με, μέσα στους επόμενους μήνες θα σας εκπλήξουμε με τον βαθμό ετοιμότητας που έχουμε για τα ζητήματα αυτά. Αλλά να θυμάστε κάτι: θα σπάσουμε αυγά.

Δ.Πέρρος: Κύριε Χαρδαλιά, να επιμείνω λίγο στις εκκενώσεις, γιατί πραγματικά οι άνθρωποι που έζησαν στα πύρινα μέτωπα, έχουν την αίσθηση ότι ήταν ο μοναδικός σχεδιασμός και από εκεί και πέρα τα πράγματα αφέθηκαν λίγο στην τύχη τους. Και

κάνοντας, έτσι, έναν πρώτο απολογισμό, πείτε μας αν έχετε διαπιστώσει κάποια λάθη ή παραλείψεις και αν, γυρνώντας τον χρόνο πίσω, τι διαφορετικό θα κάνατε.

Ν.Χαρδαλιάς: Δεν είναι ώρα που μπορώ να κάνω αποτίμηση. Θέλω να είμαι ξεκάθαρος, είναι ώρα αγώνα, είναι ώρα προσπάθειας. Αλλά ξέρετε κάτι; Πώς είναι δυνατόν να έχουμε έναν σχεδιασμό που αφορά μόνο τις εκκενώσεις; Ο σχεδιασμός, προφανώς, αφορά στο να σώσουμε ανθρώπινες ζωές. Το δεύτερο στάδιο είναι να σώσουμε τις ανθρώπινες περιουσίες. Κάναμε εκκενώσεις σε 141 οικισμούς. Κήκε κανένας οικισμός ολοσχερώς; Είχαμε απώλειες σε σπίτια, κάποια σπίτια, είναι αλήθεια. Άρα; Τι ήταν λάθος; Εμείς σώζαμε ζωές, στέλναμε κατευθείαν οχήματα, ανάλογα πού πέρναγε [η φωτιά]. Στη Βαρυμπόμπη και στους Θρακομακεδόνες και στις Αφίδνες, οι μάχες δόθηκαν μέσα στους οικισμούς, μέσα στα σπίτια. Ποιο ήταν το κύριο μέλημά μας; Να σώσουμε ζωές. Αυτό ήταν το βασικότερο. Και πολλές φορές, το ξαναλέω, και για την Εύβοια και παντού, όταν έρθει ένα τεράστιο μέτωπο σε συμπαγές δάσος που έχει δημιουργήσει θερμικά φορτία απίστευτα, δεν μπορεί κανένας να το σταματήσει. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να το εκτρέψουμε, να το οδηγήσουμε, να το εκτονώσουμε και με όσο το δυνατόν με λιγότερες απώλειες σε περιουσίες, όταν έχουμε όμως εξασφαλίσει ότι δεν θα έχουμε ανθρώπινες απώλειες.

Κ.Σερρέτη: Ήθελα να σας ρωτήσω, ο Πρωθυπουργός εκτός από την απόδοση ευθυνών στο χθεσινό του μήνυμα, ζήτησε και συγγνώμη. Αυτή τη συγγνώμη γιατί τη ζήτησε πιστεύετε; Γιατί με βάση με όσα μας έχετε παρουσιάσει μέχρι στιγμής έγινε ό,τι ήταν ανθρωπίνως δυνατόν.

Ν.Χαρδαλιάς: Ο κρατικός μηχανισμός πραγματικά έκανε ό,τι είναι ανθρωπίνως δυνατόν. Όμως, δεν είμαστε ικανοποιημένοι μετά από μία τέτοια καταστροφή. Και θα πω κάτι: ο Πρωθυπουργός έχει συγκλονιστεί με αυτό που έχει συμβεί. Ήταν εδώ μαζί μας τέσσερις φορές την ημέρα, ήταν εδώ στο Συντονιστικό για να ενημερώνεται. Και όλοι νιώθουμε την ανάγκη να ζητήσουμε συγγνώμη στους ανθρώπους που έχασαν το βίό τους. Το αν πραγματικά μπορούσαμε να κάνουμε κάτι διαφορετικό ή όχι, μένει να το δούμε στην πορεία και να το αποτιμήσουμε. Εγώ σας έδωσα τα δεδομένα, σας είπα τι είχαμε να αντιμετωπίσουμε, σας είπα τι κάναμε για αυτά. Το αν τα κάναμε σωστά ή θα μπορούσαμε να τα κάνουμε καλύτερα είναι ένα ζήτημα το οποίο θα το αποτιμήσουμε. Σε κάθε περίπτωση όμως το λέω και το τονίζω: δώσαμε μία μεγάλη μάχη και οι απώλειες ήταν απώλειες μαχητών, όχι πολιτών.

Γ.Ευσταθίου: Κύριε Υπουργέ, τουλάχιστον από το 2007 και μετά, από το 2008, παρατηρούμε ουσιαστικά την ίδια κατάσταση. Δηλαδή κάθε κυβέρνηση εξαγγέλλει κάποια μέτρα, θεωρεί ότι είναι σωστά και αποτελεσματικά και έχουμε μία εικόνα θλιβερών καταστροφών από πυρκαγιές το καλοκαίρι. Ανεξάρτητα αν οφείλονται αυτές σε, ας το πούμε, οικολογικά φαινόμενα, στο μικροκλίμα που είπατε και εσείς, ή είναι εμπρησμός, ή είναι σαμποτάζ, το ερώτημα είναι το εξής: επειδή είπατε και ότι «θα σπάσουμε αυγά» και το τονίσατε αυτό δύο φορές, δεν μπορούμε από το χειμώνα, πραγματικά από το Σεπτέμβριο, δεν ξέρω από πότε, να ξεκινάμε μια προετοιμασία, αλλά σε τελείως διαφορετική βάση; Αναφερθήκατε στο ρεύμα της

Χελιδονούς. Το ρεύμα της Χελιδονούς ξέρετε ότι προσπάθησαν να το κλείσουν, να το περιφράξουν. Αυτό βοηθάει στην πυρκαγιά.

Ν.Χαρδαλιάς: Μπορεί να συμφωνώ μαζί σας σε πάρα πολλά πράγματα σε σχέση με όλες αυτές τις συζητήσεις και αναλύσεις που χρόνια τώρα λειτούργησαν ακόμα και στη βάση συντεχνιακών λογικών. Μπορώ να κάνω μεγάλη συζήτηση για το πώς όλα αυτά τα ζητήματα δεν προχώρησαν. Όμως δεν υπάρχει περίπτωση αυτό να μην αλλάξει και απόδειξη αυτού είναι η πρόοδος που έχουμε κάνει στα ζητήματα αυτά εδώ και ένα σχεδόν χρόνο με τον Ν.4662/2020, δηλαδή τη δημιουργία του Εθνικού Μηχανισμού. Και να πω και κάτι τελευταίο: Είμαστε αποφασισμένοι να τα κάνουμε τα βήματα αυτά, για να θωρακιστεί η χώρα, ώστε τα παιδιά μας όχι απλά να νιώθουν, αλλά να είναι ασφαλή απέναντι σε όλα αυτά που έρχονται. Γιατί αν δεν τα κάνουμε, τότε είναι που θα έχουμε αποτύχει όλοι και το μήνυμα που φεύγει από εδώ, από όλους εμάς στην Πολιτική Προστασία, όχι μόνο σήμερα, αλλά σε κάθε μου ομιλία και στη Βουλή και παντού, είναι ότι είναι ώρα όχι για μικροπολιτική. Είναι ώρα για συνεργασία. Είναι ώρα για συνεννόηση και όταν λέω ότι θα σπάσουμε αυγά...

Γ.Ευσταθίου: Θα φτάσετε μέχρι τα αυθαίρετα και τους οικισμούς που είναι σε δάση, προβλήματα δηλαδή δεκαετιών;

Ν.Χαρδαλιάς: Βάζετε θέμα για τα αυθαίρετα. Αυτή είναι μία συζήτηση που θα εξελιχθεί. Αυτό που προέχει αυτή τη στιγμή είναι να ζωντανέψουμε τα δάση μας, να εξασφαλίσουμε πέντε βασικά πράγματα, γιατί το ζωντανό δάσος σημαίνει και ασφαλές δάσος. Αυτό είναι το μεγάλο μας μήνυμα. Και για να είναι ασφαλές το δάσος, δεν πρέπει να μείνουμε στις λογικές που μέχρι τώρα ακολουθήθηκαν ως προς τις διαδικασίες προστασίας του.

Σε κάθε περίπτωση, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι εμείς συνεχίζουμε τον αγώνα, συνεχίζουμε την προσπάθεια.

Σας ευχαριστώ.